

Крупність зерна пшениці м'якої озимої сорту 'Тронка' за вирощування його після чистого пару і гороху становила 2,6–2,8 мм, а за розміщення після сої – 2,8–3,0 мм. А крупність зерна сорту 'Колос Миронівщини' за вирощування після гороху та сої була 2,6–2,8 мм, а після чистого пару зменшувалась до 2,4–2,6 мм.

Вищий вміст білка в зерні пшениці м'якої озимої сорту 'Тронка' формується за вирощування

його після гороху та чистий пар (12,5–12,8%), тоді як після сої 10,7%. При вирощуванні сорту 'Колос Миронівщини' найбільший вміст білка формується після гороху (13,2%). Вирощування пшениці м'якої озимої сорту 'Тронка' після чистого пару і гороху забезпечує вміст клейковини 32,4 і 25,2%, а після сої 20,8%. У сорту 'Колос Миронівщини' найбільший вміст отримано при вирощуванні після гороху.

УДК 633.2/.31:631.8

Людвік І. В., студент

Бурко Л. М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва
Національний університет біоресурсів і природокористування України
e-mail: Lesya1900@i.ua

ОСОБЛИВОСТІ ПІДБОРУ КОМПОНЕНТІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ТРАВСУМІШЕЙ

Основними принципами підбору компонентів при створенні бобово-злакових травосумішок є відповідність їх до факторів життя, а саме системи удобрення та режиму використання, конкурентній здатності видів, які входять до сіяного агрофітоценозу. При складанні травосумішок необхідно вирішувати питання щодо кількісного складу видів трав. Вважається, що сумішки із 3–5-ти видів часто забезпечують вищий урожай листостеблової маси ніж складні багатоконпонентні.

У сумішках бобові трави мають характеризуватися вищою життєздатністю та продуктивністю травостою, а злакові – сприяти формуванню потужної кореневої системи та не пригнічувати при цьому бобові види.

Дослідженнями доведена перспективність вирощування подвійної травосумішки конюшини лучної з тимофіївкою лучною та тимофіївки із кострицею східною. За даними Н. І. Огієнка, найпродуктивнішою виявилася травосумішка, до складу якої вводили по 50% бобових і злакових компонентів. За двоукісного використання травосумішка з включенням стоколосу безостого забезпечила найбільший урожай листостеблової маси, а за триукісного – із грятницею збірною.

В умовах Лісостепу, за спостереженнями В. Г. Кургака, люцерна посівна є оптимальним бобовим компонентом при створенні травосумішок, оскільки підвищує їх продуктивність, поліпшує якість рослинної сировини та показники родючості ґрунту.

За даними Волинського інституту АПВ, найбільший вихід сухої речовини 8,82–9,96 т/га забезпечили конюшино-злакові сумішки (грятниця збірна + костриця очеретяна, або грятниця збірна + стоколос безостий), проти 5,40–5,69 т/га сухої речовини сумішки стоколосу безостого з грятницею збіною та з кострицею очеретяною.

Дослідженнями Інституту кормів та сільськогосподарства Поділля НААН доведено, що сумішка люцерни посівної з грятницею збіною і кострицею лучною (за норми висіву відповідно 8,6,6 кг/га) забезпечила вихід 11,7 т/га сухої речовини на фосфорно-калійному фоні ($P_{90}K_{90}$), що на 1,5 т/га більше, ніж за сівби злакових трав із нормою по 12 кг/га та щорічного внесення азотних добрив у кількості 180 кг діючої речовини на один гектар.

Багаторічними дослідженнями В. Г. Кургака доведена ефективність використання у травосумішках костриці лучної, стоколосу безостого з конюшиною лучною та люцерною посівною, які забезпечили за три роки використання вихід 8,60–9,92 т/га кормових одиниць та 1,82–2,00 т/га сирого протеїну, де частка бобового компонента становила 51%.

Отже, правильно підібрані кормові культури за їх оптимального співвідношення дозволяють підвищити урожайність травостоїв. Забезпечують отримання збалансованої рослинної сировини за елементами живлення і зменшення витрат на їх виробництво.